

خوت بہ

وہر گپرانہی:
نیچیروان وہلی

نووسینہی:
لہمیا ٹیبراہیم

Kteb Xana کتبخانه

public channel

Description

کتبخانه یه ک تایپه ت به زیاتر فیربونو کاراگردنی عهقل و دورکه و تنه وه له نه زاتین و ره شبینی. 🇮🇷

هوشیاری رۆشنیری تاک له کۆمه لگه.
په ره پیدانی رۆشنیری تاک.
گه شه پیدانی هزری تاک.

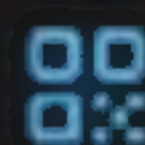
@haval_pashaie10

📥 ✓ نه کاوئته کانم

<https://linktr.ee/havalpashaie>

t.me/kteb_khana

Invite Link

Notifications

On

ناوہندی رہا
بۇ چاپ و بلاوکردنەوہ

بەرئوہبەرئ گشتیی
ناوہندی: زامدار قادری

بەرئوہبەرئ چاپ و
بلاوکردنەوہ: ئە

کردنە PDF لە لایەن چەنالی kteb_khana لە تیلیگرام

هەولێر، بازاری رۆشنییری، تەلیف
+964 750 406 6674
Nawaandi Raha / ناوہندی رہا

خوت به

نووسینتی:

له میا ئیبراهیم هوو دیمل

وه رگیترانی:

نیچپروان جاسم وه لی

چاپی به که م

((میشك باشتريڭ سینه مایه له جیهاندا، ئه وهت بۆ دهرده كه ویت

كاتیك كتیبیکی باش ده خوینیتته وه.))

پیدلی سکوت

پیرست

پیشہ کی ۱۰

زہردہ خہنہ ۱۳

متمانہ ت بہ خہونہ کانت ھہ بیٹ ۱۵

بہ گویرہ ی توانات ھاوکار بہ ۱۸

خوشہ ویستی ۲۱

کۆل مہدہ ۲۴

جیاوازییہ ک بہینہ ئاراوہ ۲۷

بہ ختہ وہری ۲۸

بہ ربہستی ھەرہ گہورہ لہ ریکہ تدا ۳۰

قسہ ی خہ لک بۆ ئیمہ ھیچ نییہ ۳۲

ھاوہ لانی دلم ۳۵

ئیلھامبہ خشان ۳۸

مافی ئہ وەت خراب سوود لہ ھہ ستہ کانم وەریگریت! ۴۱

- ۴۳..... له گرنگی خوت که م مه که وه
- ۴۵..... گه شتی سه رکه وتن
- ۴۸..... سکالا مه که
- ۵۱..... من کیم؟
- ۵۳..... په یام
- ۵۵..... ناموزگار ییه که له دله وه
- ۵۷..... زیان به وجوره نییه
- ۶۰..... به ته مه نه کان
- ۶۲..... به ته نیا تو
- ۶۴..... خه که ده مارگره؟
- ۶۶..... نیوه که وره
- ۶۸..... قه ناعه ت هه بیته
- ۷۱..... به لی ده توانیت
- ۷۳..... وزه ی نه ریته

- ۷۶.....پۆزىك دىت
- ۷۸.....مەلمەچۆ
- ۸۱.....مەموو شىتېك دەبىت
- ۸۳.....داۋاي لىبوردن
- ۸۶.....ئاتوانىت
- ۸۸.....ئىمە لەسەر حەق نىن
- ۹۰.....نىشتمان
- ۹۲.....خاۋەن شوپىن دەست بە
- ۹۵.....بۆتۆ

بېشەكى

خۆت بە، وا بە كە دەتەوئەت وا بېت، وا بە وەك ئەوەى دەبېئەت
ئەمە پېئوئەستە وا بېت، بەو جۆرەى تۆ پېئى پازىت.

نە لە شىيانى خۆت كەم بکەوہ نە لە تواناى خۆت، بزانە تۆ دەتوانىت
زىاتر ئەنجام بەدەيت، تەنیا ھەلێك بە خۆت بەدە بۆ کردنى كاریكى
ئەستەم...

((خۆت بە كۆپىي جگە لە خۆت مەبە))

لێرەدا لە كەتیبەكەمدا ھەموو ھەستەكانم لە نووسیندا لەبارەى
دلتەنگى، شادى، دلنیاى، پەشىمانى ..دەخوئەننەوہ. ھەولم داوہ
ئەوہتان پى پابگەيەنم، چۆن لەو شتانەى، كە پووبەپووم بوونەوہ
فێربووم، ئەمە ماناى ئەوہ نىيە پێگەكەم پاسترینە، بەلام لەگەڵ
ئەوہشدا پێگەكەم پاستە.

من لەمیا ئىبراھىم ھوہىمل، لە تەمەنى دە سالىيەوہ دەستم بە
نووسىنى دێرەشيعر و بىرەوہرى و پۆمان.. کردووە، بەلام ئەمجارە
بپيارم دا ھەمووان ئەوہ بخوئەننەوہ، كە نووسىومە. لەو كاتەوہى
دەستم بە خوئەندنەوہى كەتیب کردووە، فێربووم و گومانم لەوہ نەبووہ
يەكێك لە شىوازەكانى پەرودەکردنى تاك خوئەندنەوہيە. ھەموومان
لەسەر ئەوہ كۆكىن دايك و باوك بناغەى پەرودەردەن، بەلام كەتیب و

خویندنه وهش بابهت ده خه نه پوو، زانیاری ده گه یه نن، ئامۆژگاری
پیشکەش به که سوکارمان ده کەن، له باره ی ئه و گرفتانه ی
پووبه پوویان ده بیته وه و ده کریت له کۆمه لگه کانه ماندا پووبه پووی
ئیمه ش بیته وه.

له کۆتاییدا کتیبه که م پیشکەشی گرنگترین ئه و که سانه ده که م، که
به ژياندا تیپه پوون، به ئه وانه ی به هه بوونیان په نجه مۆریکی دیاریان
هه بووه، وای کردووه من ئیستا به و جوړه بم.

دیارییه بۆ دایک و باوکم ئه وان بناغه ی سه رکه وتنم، بنچینه ی
که سایه تی ئیستام. ئه و که سانه ی به درێژایی ژیان زۆر شانازیان
پتوه ده که م، ئه وان پالانه وان من و ده به شانازی بۆیان (به ویستی
خوا) ده سا خواجه بیانپاریزه بۆم. داپیرم بناغه ی په روه رده مه،
هۆکاری خه نده مه، چونکه که سیکه سه رنجی دلته نگیم ده دات بی
ئه وه ی بدویت. به کورتی دایکیکی ترمه، له بهر ئه وهش خوشو یستنیك
خۆشم ده ویت به خه یالی که سدا نه هاتییت!

براکانم له یه که مین هاندەر هه کانم بۆ هه ر هه نگاوێک هاویشتوومه،
ئه وان یه که مین که سانیکن شتگه لی زۆریان لیوه فیژیوم له ژياندا..
ئه وان نازیزانی من، ئه وان یه کیکن له هۆکاره کانی سه رکه وتنم، بزانی
ئیه به هادارترین من.

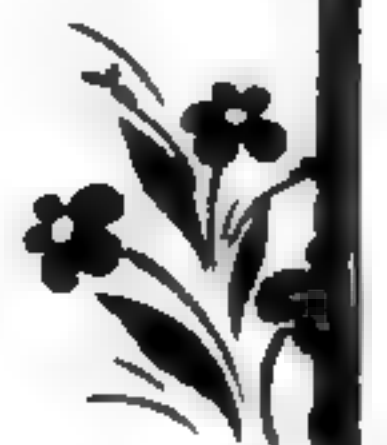

دەستە خوشكەكانم، ئەوان گەرەتەرتىن پالېشتى مەن، لەگەلئاندا بە
 ھەموو لايەكدا چووم، كە ھەنگاۋ بە ھەنگاۋ نووسىومە، ئەوان ھاورپى
 دالەن، ئەو خوشكانەن، كە لە دايكەم نەبوون.

ھەندىك لەوانەى ھۆكارىك لە ھۆكارەكانى چاپكردنى ئەم كىتەبە
 بوون، ھىسە ھەجمى و ھالىە ئومىر، قىسە پالېشتكارەكانتەن
 لەبىرناچىت، كە وایان لى كەردم زىاتەر لە دەستكەوتەكانم مەتەنەم بە
 خۆم ھەبىت، پادەى ئەو دىگەر مەبەتەن بەرانبەرەم لە ياد ناچىت.. زىاتەر
 دىگەر مەبەتەن! سوپاس.

لە دوماھىدا پىش ھەموویان، ئەو خۆى وىستى ئەنجامى بەدەم و
 ئەنجام دا، ئەو خۆى وىستى سەر بەكەوم.. ئەو خۆى گەرەتەرتىن
 پالېشتەم، ئەویش خۆى تەوانا و شەكۆمەندە، ھىچ شەكەبى وىست و
 پەزەمەندى ئەو پەزەمەندە.

لە كۆتايىدا بى جىاۋازى، سوپاس بۆ ھەريەكەك لە ئۆھ، كە كاتى
 خۆتان بۆ خۆپەندە ھەي كىتەبەكەم تەرخان دەكەن، ئەمە بۆ مەن زۆر
 دەگەيەنەت، بزانن ئۆھ ھۆيەكن لە ھۆيەكانى سەرگەوتنى كىتەبەكە،
 سوپاسى زۆر بۆ ھەموو ئەوانەى دەستیان لە ھاتنە ئارای ئەم كىتەبەدا
 ھەبوو.

زهرده خه نه

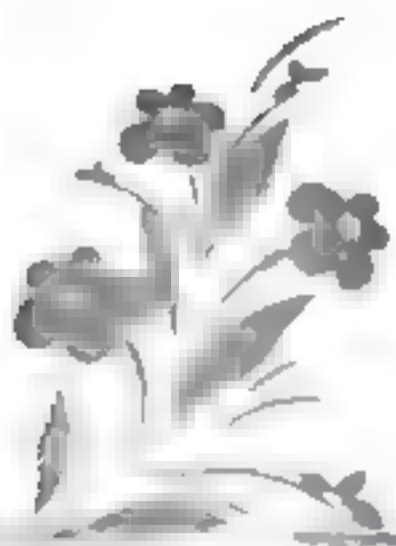
بريارم دا ببيتته يه كه م بابه تم، چونكه زهرده خه نه لای خوا و
خه لكيش شتيكي گوره يه.

((زهرده خه نه به پوي براكه تدا چاكه يه))

زهرده خه نه چاره سه رييه كه بۆ هه موو نه خوشييه ك، هه مووان له سه ر
ئه وه كۆكن. چهند جوانه زهرده خه نه به پوي ئه وانده دا بكه يت كار
ده كه ن! باري ده روونييان ده گورپيت، به دلگه رمييه وه بۆ كار كردن
ده گه پينه وه.

جاريكيان له فپوكه خاني جده ده چوم بۆ توالت و له و كاته دا
ئافره تي ك هاواري ده كرد و بانگي ئافره تيكي كارگوزاري ده كرد:

((ئيستا پاكي بكه وه ده مه وي ت بچمه ژوره وه))، ئافره ته
كارگوزاره كه ئافره تيكي به ته مه ني دور له ولات و مندا له كانيه تي، تا
داهاتيكيان بۆ پهيدا بكات. كاترهميره كانى كار كردن زۆر دريژن و ئه و
بره پاره يه ش به رانبه ر ئه و ماندوو بوونه نيه. ئافره ته كارگوزاره كه
گوته: ئى خو نان ناخۆم، چاوه پى بكه، تا كاره كانم ته واو ده كه م،
پاشان چيت ده وي ت وا ده كه م.

بەلام ئافرەتەكە وەلامى دایەو: ((بۆ من گرنگ نىيە! ئىستە وەرە
 ئەو بەكە، كە دەمەوئەت، پاشانىش ئەو بەكە، كە دەتەوئەت))، نازانم،
 بەلام خۆم لە جىگەي ئەو ئافرەتە كارگوزارە دانا، كە دەكرىت واز لە
 مەمووشتىك بەيئەم و دەست بەر بەدەم و بچم بگريم! بەلام ئەو بىدەنگ
 بوو و ئەو كارەي كرد، كە فەرمانى پى درابوو، دەستم لە سەرشانى
 دانا وەك ئەوەي پىي بلىم تۆ تەنيا نىت، زەردەخەنەيەكم بۆ كرد.

لەو كاتەدا گومانەت نەبىت چەند جوانە ئەو زەردەخەنەيەي لەو
 دۆخە دەبىتە پالېشتى كەسىك! لەبەر ئەو ئەو ئافرەتە كارگوزارە
 زەردەخەنەي بۆ كردمەو لەبرى ئەو دلتەنگىيەي لىي چاوەپى دەكرا.
 زەردەخەنە بۆ ئىمە و جگە لە ئىمە جوانە، دەكرىت يەككە بىت لە
 ھۆكارەكانى سەرکەوتنى كەسىك، يەككە بىت لە چارەسەرىيەكانى
 كەسىك، يەككە بىت لە ھۆيەكانى پاشگەزبونەوەي كەسىك لە بىيارە
 ھەلەكانى.

متمانە بە خەونە کانت ھەبێت

مەرج نییە ھەمووان بە خەونە کانت سەرسام بن، مەرج نییە
ھەمووان قەناعەتیان پێی ھەبێت، بۆیە ناومان ناوێ خەون لەبەر
ئەوێ بە خەیاڵی کەسدا نەھاتوو...

لە ناخمدا خەونگەلیکی زۆر ھەیە و ھەندێک لە خەونەکانم لە گەڵ
داب و نەریتدا وێک نایەنەو، پەڕپەری زۆر پەخنی و گالته پیکردن
بوومەو، لە قۆناغێکی تەمەندا گشت خەونەکانم لە میشکەدا سپیەو
و لە گەڵ قسەی خەلکیدا پۆشیستم و قەناعەتیان پێی ھێنام خەونەکانم
زێدەپۆیان تێدا و ئەم خەونانە لە گەڵ مندا ناگونجین، بەلکوو بۆ
پیاویان بۆ کۆمەلگەیەکێ تر دەبێت!

لەو ماوەیەدا ھەستم بەو کرد ھیچ نیم، کەسیکی بێ ئامانج، بێ
خەون، بێ خولیا، بەوجۆرە بیر دەکاتەو، کە خەلک دەیانەوێت بیر
بکاتەو، جاریکیان گویم لێ بوو بەوێ کەسانێک ھەن ئاواتەخواری
شکستی کەسانی دەورووبەریان و ھەول بۆ تێکشکاندنیان دەدەن،
تاوێکوو وەک خۆیان بێ خەونیان بکەن! بپوام بە راستیی ئەو کارە
نەدەکرد، پێم وا بوو کەس نییە ئاواتەخواری شکستی کەسانی تر
بێت، بەلام ھەلە بووم! ئەوێ ھەموو متمانە بە کم پێی ھەبوو و کردمە
ھاوبەشی خەونەکانم، ھەولێ دا بە قسەی شیرینی فریودەر ھەموو

خه ونه كانم بكوژيټ ! به داخه وه قه ناعه تي پي هينام و گشت خه ونه كانم
سريه وه و بوومه كه سيك وهك نه و ده يويست. پاشان ده ركم به كاره كه
كرد و هموو نه وانم فهراموش كرد، كه شكستي منيان ده ويست.

خه ونه گوره ببينه .. خه ونه چون ببينيت، به وشيوه يه ده بيت.

قه ناعه تهينانمان به خه ونه كانمان وامان لي دهكات به هموو
هيزيكه وه بي پاشگه زبوونه وه و گه رانه وه به ره و پويان بروين، دواي
نه وه به وجوره ده بيت، كه ده ته ويټ.

((ته نیا به وهی له دواي خه ونیکی دیاریکراوه وه دهست به هه وڵدان
دهکەیت، ژیانته ده بوورژیتته وه هه موو شتیك مانا په یدا دهکات.))

بارابرا شیر

به گوڤره کی توانات هاو کار به

پیشکه شکردنی خزمهت به هر که سیک ههستیکی جوانه،
یارمه تیدانی که سی به ته مه ن، یاریده دانی منداڵ، یارمه تیدانی که سی
بیگانه، هر یارمه تیدانی که بیت، مادام له سهر بنه مای نیازباشی و
ههستکردن به لیپرسراویه تییه.

پیش نه وهی خزمهتیک پیشکه ش بکهیت پیویسته قه ناعهتت به وه
هه بیت نه و خزمهتهی پیشکه شی ده کهیت بو نه وهیه تا ههست به
ناسوودهیی بکهیت، نه نجامی بده و چاوه پئی به رانبهر مه که،
به دلسۆزییه وه خزمهته که پیشکه ش بکه تا به پیشکه شکردنی دلخۆش
بیت.

له گهڵ بانگهێشتکردنیکی ساده، خهندهیه که له دله وه،
ته ماشا کردنیکی سوپاسگوزارانه،

هه موو نه و گوزارشتانه ماندوو بوونی خزمه کهت بیر ده به نه وه.

((یارمه تی خه لک ده دهم له بهر نه وهی وام لی ده کات ههست بکه م
دهستکه وتیکم به دهست هی ناوه، له بهر نه وهی وام لی ده کات که سیک
باشتر بم، وام لی ده کات زیاتر شانازی به خۆمه وه بکه م)).

مه رج نیه هاوکاریکردنه که گه وره بیت، چونکه هر چند بیت
همه مووان پیویستییان به خرمه ت هیه.

((بى دەستگىرۆيى ئاين و ھونەر و خوشەويستى پىگە زيان
پوتەن و سەختە.))

ئەلبىر كامۇ

خۆشەوېستى

لقەكانى خۆشەوېستى زۆر، وات لى دەكەن ھەست بە دلگەرمى
بەكەيت بۇ ژيان، ھانت دەدەن بۇ جەنگان لە پېناويدا.

مەبەستم تەنيا خۆشەوېستى باوى نىوان دوو پەگەز نىيە، بەلكو
چەندان جۆرى ترى خۆشەوېستى ھەيە..

وەك خۆشەوېستى خوا

تاقى بەكەو خوات خۆش بویت و لە كاتە سەختەكاندا باوہرپ پى
ھەبىت، بە جۆرىك تۆ لە بەرزترین ئاستى دارووخاندا بىت.

دەبىتە رېگە چارەى يەكەمت، پشتى پى بېستە و سووژدە بىە و
لى نىك بىەوہ: ئەگەر بەندەكانم لەبارەى منەوہ لىت بېرسن ئەوا
من نىكم بە ھاناي نزاگوياىنەوہ دەچم كە لىم دەپارپنەوہ، ئەگەر
شادى پى بەخشىت جا ھەر شادىيەك بىت، بەوہ سوپاسگوزارى
دەكاتە بەشت.

خۆشويستنى خوت

جوانترىنى شتەكانت پىشكەشى خوت بەكە و سوور بە لەسەر
بەدەستەينانى باشتىن، خۆشويستنى خود ماناي خودپەسەندى
(نەركسىەت) نىيە!

بەلکۆو بە پېزگرتنى خۆت دادەنریت.

خۆشویستنى ھاورپیان

جوانترین خۆشەویستیە دەتوانیت بەھۆیەو بەژیت ئەویش
خۆشەویستى ھاورپکەتە، ئاواتى باشتىنى بۆ بخوازیت،
خۆشویستنىكى راستگۆیە تا ئەو ئاستەى ئاواتەخوانى ئەو بەیت
ھاورپکەت ژيانىكى ھەبیت ھاوتای نەبیت، لەجیاتى ئەو ئەزموونى
مروڤەکان بکەیت و لەنێوانیاندا باشتىنى پېشکەش بکەیت.

خۆشەویستنى دایباب

پێویست دەکات قسەکانم لەبارەى خۆشەویستەو بەم بابەتە
دەست پى بکات، ھەموومان خاوەنى ھەستىن بەرانبەر ئەوانەى ھۆکار
بوون بۆ گەشتەمان بەو ژيانەى ئىستا تىیداين، بەلام کەمىکەمان بە
شیوەیەكى تەواوەتى ئەم خۆشویستەى بەدى ھىناو.

خۆشویستنىان جوانە، وات لى دەکات جوانترینیان پېشکەش
بکەیت و بیانخەیتە پېش خۆتەو، جوانە لە ئارامیدا بیانبینیت،

جوانە خۇشت بوين و قوربانى بە زۆرىك لە شتەكان بدەيت لە
پيئاويان..

ئەگەر ئەو شتانە وا دەكەن ئەوان ھەست بە ئاسوودەيى بکەن.

خوایە، ئەوانم بۆ بەيئە و من بۆ ئەوان بەيئە، خوایە.. بە
بەختە وەربوونيان خەونەكانم بۆ بەدى بەيئە.

خۇشەويستنى ژيان

لە گرنگترین جۆرەكانى خۇشويستنە، بۆيە ھەر بەتەنيا
خۇشويستنت بۆ ژيان تىپوانىنت بۆ ژيان پىر دەبيت لە ئومىد،
خۇشەويستنى ژيان بە واتاي ئەوہى چاوەپوانىي زۆرت لىي نەبيت،
بۆيە من قەناعەتم بەوہ ھەيە، كە ھەمە!

كەس نىيە لە ئىمە ژيان شتگەلىكى جوانى پيشكەش نەکردبيت،
بەلام كەس قەناعەتى بەوہ نەھاتووە، كە ھەيەتى.

ژيانت سادە بکەوہ..

((ئەگەر ژيانت خۇش دەويت، ئەوا ئەويش خۇشى دەوييت.))

كۆل مەدە

كېشەيەكى گەرە پووبە پووت بوو تەو، پلان و نەخشەى ژيانتى

گۆرى

ئەمە ماناى ئەو نىيە دونيا وەستاو و گشت شتېك دارماو.

سەرەتاي وەرگىرانم لە زانكۆى ئىمام وام دەبىنى ئەمە وئرانكەرى
يەكەمى ھەموو خەونەكانمە، لە ناخى خۆمدا گوتم: ئىستا ھەموو
خەونەكانم كۆتايى ھات! ھەر پىسپۆرىيەك بىت دەيخوئىنم جا بە
ئارەزووى خۆم بىت يان نا، لە پووى دەروونىيەو داپووخام! بەلام
دواى ماوہيەك جاريكى بىرم كردهو.

لە خۆم پرسى: جياوازىي نىوان وەرگىرانم لە زانكۆى ئىمام و لەگەل
تەواى زانكۆكانى دىكە چىيە؟

ئايا ئەو پىسپۆرىيەى تۆ دەتەوئىت لىرە نىيە؟

بەلى، لەوئى نەبوو، بەلام پلانى جيگرەو ھەبوو لەسەر بنەماى
ئەزموونى پىسپۆرىيەكانى دىكە و دواى ئەو پىسپۆرىيەكم ديارى كرد
و نەخشەى خەونى تازەم دارشت، ئەو ش پاش ئەو ھى كەسىكى
داپووخاو بووم لە وەرگىرانم لەو زانكۆيەى دەمويست، سوپاس بۆ خوا

لەسەر وەرگیرانم، چونکە کاتی تەواوی پێدام بۆ دۆزینەوێی
کارامەییەکانم و پراکتیزەکردنیان.

با گۆرینی پلانی خەونەکانمان بکەینە ھەلیک بۆ خەونی تازە،
خەونی خۆ بۆی ھەلبژاردبین جیگرەوێی پەشیمانی و گلەییکردنە.
گۆرانکارییەکە بۆ من جوانتر بوو، پێویستە ھەموومان ئەو بزانین
ھەرۆک چۆن دەتوانین لە یەکەمجاردا ئامانج بەدی بهێنین، دەتوانین
ئەمە جاریکی دیکە بە ھاوینانی زیاترەوێ دووبارە بکەینەوێ، تەنیا
متمانەت بە خۆت ھەبێت!

١
((له توانای داهینانت دوودل مه به، ناتوانیت وازی لی بهینیت ته نانه ت
نه گهر نه وه شت بویت.))

پوښت هیڼری

جياوازىيەك بەھىتە ئارلۇه

بۇ ئەۋەي چىرۆكى سەركەتتە بە ھەمۇر شانازىيە كەۋە بۇ ئەۋەي
دادى بگىرپتەۋە ۋ لەبەر چ شتىكىش تۇ لەۋلى بىكە جياۋلۇزىت..

جياۋلۇزىيەك بەھىتە ئارلۇه ۋ پىۋىست ناكات گەۋرەمىت، ۋەرن يا لە
سادەترىن شتەكانەۋە دەست پى بىكەن.

جياۋلۇزىيەك لە ژيانى ئەۋلى تىدا بەھىتە ئارلۇه، بە بىرىكى كەم
يارمەتتى خىزلە دەستكورتەكان بىدە، لە يەككە لە نەخۇشخانەكانى
مىدالاندا كارى خۇبەخشى بىكە.

خەلگى لە ئاۋاتەكاندا ھاۋىش پى بىكە، ھانىيان بىدە تەنەت ئەگەر
بە چەند وشەيەكى سادەش بىت.

بىچىن بۇ خانەي بەسالچىۋان، ۋەرن پالپشتيان بىن، ھەست بە
گىرگىيان بىكەن لە ژياندا، چۈنكە ئەۋان ئىستە ۋەك مىدال وان، لەبەر
ئەۋە سادەترىن شت دلخۇشيان دەكات.

پىشكە شىكرىنى ھاۋكارى لەمىيانى ئەنجاملىنى ئەرككەلىكى سادە
دەكرىت جياۋلۇزىيەكى راستەقىنە لە ژيانى تۆرىك لەۋ كەس ۋ
كۆمەلگەيان بەھىتە كايەۋە، كە پىۋىستيان بە ھاۋكارىيە.

ھەمىشە شتە سادەكان دەبنە شتائىكى ئاولزە.

به خنه وهری

چهند جوانه به خته وهری خستنه دلی مرؤفیکه وه!

که به خته وهری بیان به هوی به خته وهری تووه بیټ.

چهند جوانه نه و به خته وهری به ی! کاتیځ که سانی دیکه به خته وهر
ده که ین ههستی پی ده که ین.

هه موو مرؤفیک پیویستی به دهستی که له کاته سه خته کاندای بوی
بیټه پشتیوان.

سه یری نه و هه لویسته نوازیه بکه، جاریکیان هاوه لیک پیغه مبه
(سلاوی خوی له سه ریټ) میوانداری پیغه مبه ری کرد و مه بهستی بوو
پیزی لی بگریټ و دلخوشی بکات، له گهل نه وه دا خواردنه که ی که م
بوو، بویه چرای ماله که ی کورژانده وه و

وا خوی نیشان دا نان ده خوات تا میوانه که ی له نان خواردن بووه وه
و تیروو.

قورنان نه م پووداوه ی به دابه زاندنی نه م نایه ته پیروزه تومار
کردوه:

﴿كه سانی دیکه ده خه نه پیش خۆیان وه هه رچه نه ده خوشیان زۆر
نه دارن﴾

ئه وان برسپیه تی سکی میوانه کانیان ده خسته پیش برسپیه تی
سکی خۆیان وه و که یفخۆشی هاورپی موسلمان هه که یان ده خسته پیش
که یفخۆشی خۆیان وه، به وه خۆیان که یفخۆشی هه کی دیکه یان پی
ده به خشرا، که به رزتر و مه رزتره ..

که واته به خته وه ری گه نجینه یه که هه مووان به دهستی ناهینن،
ئه گه به دهست هینا ئه وانی دیکه به شداری پی بکه.

به خته وه ری.. ئه وه یه خۆت به خته وه ر بکه یت تا بتوانیت که سانی
ده ور به رت به خته وه ر بکه یت.

به ره به سنی هه ره گه وه له ره بگه ندره

ژیانمان خالی نییه له به ره به سته کان، به لام که سی زیره ک له ئیمه
نه وه به له هه موویان ده ره باز بێت بی نه وه ی به ره به سته کان کاریگه رییان
له سه ری هه بێت.

له هه موو قوناغیکه ژیانماندا پوه به پوهی به ره به ست ده بینه وه جا
گه وه بێت یا بچووک، هه ره چۆن بێت ده توانیت تییان بپه رینیت، به لام
به ره به ست هه به ناتوانیت لێ ده ره باز بێت، نه ویش نه وه به خۆت وا
دابنیت به پروه ی خۆت ده سته وه ستانی به رانه ری.

به لام نه گه ره پروات وابیت ده توانیت و تواناکانت سنووریان نییه،
نه وا ده توانیت له هه موویان ده ره باز بێت.

((مادام ئاۋەز (عەقل) دەتوانىت ويناى ئەو حەقىقەتە بىكات، كە تۆ
دەتوانىت ھەر شتېك ئەنجام بەدەيت، كەواتە بەدلىنبايىھەت تۆ
دەتوانىت ئەنجامى بەدەيت.))

ئارپىتۆلد شوارزىنجىر

فەسى خەلك بۇ ئېمە ھېچ نېمە

ئەوۋى زۆر ئازار بەخشە ئەوۋىيە كەسىك ھەنگاۋىك لە ھەنگاۋەكانى
 ژيانىت بە ھېچ دابىئەت، ماىيە پىكەنېنىشە ئەو كەسە لە ژياندا ھېچ
 شىكى ئەكرىبىت. ھەمىشە لەگەل كەسە ئەرىنىيەكان بە، ئەو
 كەسانەى بچوۋىكترىن سەركەۋتن لە تۆدا بەدى بىكەن دەبىتە شانازى
 بۆيان، بزانە ئەوانە گەۋرەترىن گەنجىنەن لە ژيانىدا و بىيانپارىزە.

ئاگادارى ئەو كەسانە بە، كە راۋت دەكەن تا بىلىسكىت و ھەول
 دەدەن خىرا تىكت بىكىنن.

گالتە كىرەت بە خەۋنى ئەۋانى دىكە ناتكاتە كەسىكى سەركەۋتوۋ:
 ﴿ئەى ئەۋانى باۋەرپتان ھىناۋە ھېچ كۆمەلە كەسىكتان گالتە بە
 كۆمەلىكى كەسىكى دىكەتان نەكات پەنگە ئەۋان لە ئىۋە باشتر بن﴾
 لەۋقەناعەتەدا بە ھەموو بىرپارەكانت راستن، جا ئەگەر سەركەۋتەت
 يان شىكىست ھىنا.. ئەگەر سەركەۋتەت ئەۋە سەركەۋتوۋىيى
 بىرپارەكەت دەسەلمىنىت، ئەگەر شىش شىكىستىشت ھىنا ئەۋە
 ئەزمونىكە لە ژيانىدا.

ژيانى ئىمە بۇ ئىمە پىگە بە كەس نادەين دەستى تىۋەر بدات
 مەگەر بۇ ئامۇزگارى يان پەخنى بىياتنەر بىت، بۇ ھەموۋانەى

ده يانه ویت شکست بهینین یان ببینه که سانیک هیچ مانایه کیان نه بیت،
مه مو هه وله کانتان بی سووده، باشتره سه رقالي سه رکه وتنی خوتان
و کاروباری زیانی خوتان بن.

((زمانى خەلك كىيىپكە لەسەرزەوى، خويىندەنەوى فەرامۆش مەكە و
بىرۈش بە مەموونە مەكە، كە تىيدا دەيخوئىنە مە.))

سەدام حسين

هاوه لانی دلم

ئو كه سانه، كه ژيانم به وانه وه جوانه، ئوان جوانترين
هه بووه كانمن!

سه ختترين برپار بتوانيت بیدهیت یان سه ختترين قوناغ، كه پیدایا
تیپەر بیت بریتییه له هه لێژاردنی هاوپیکهت، به مانایه کی دیکه
هه لێژاردنی هاوبه شی ژیانته!

به تیروانینی من به راستی هاوبه شی ژیانته!

نامۆژگاری:

بیروکهی هاوپییه تی له زۆری ژماره دا نییه، له خوشوئیستیان و
پیگهی بیرکردنه وه یانه،

هاوپیکهت پیویسته له گه لێدا راشکاوییت، به لام نه گاته بی شه رمی!

هاوپیکهت پیویسته گه وره ترين هاندهرت بیته، به لام نه مه مانای
خوشدوانی (موجامه له) ی زیده نییه!

بیروکهی هه بوونی هاوپی نه وه یه به سروشتی له گه لێدا بیت،
دانیشتن له گه لێدا بیته ئاسووده یی پۆژه کهت، گرنه گترین شت
نه وه یه بیدهنگ نه بیت به رانبهر هه ر که سیك بانگه شه ی نه وه بکات،

كە ھاورپىتە ولە كاتى پىئويستىبىونت بە وشەگەلى ھاندەر ئەو دەبىتە
گەرەترىن تىكشكىنەرت، بە ئەزموون ۋەرگرتىنت لە سەرەتاۋە
سنورى بۇ دىارى بگە !

بەلام دىجار ئەو ۋە پەت ناكەينەۋە زۆرىنەى ھاورپىكانمان كەسانى
مىھرەبانن، لە ژيانماندا ھەن.

سەبارەت بە من، سوپاس بۇ خوا، ھاورپىگەلىكم ھەن پىم واىە
ھاوشىۋەيان نىيە، ئەوان تاقانەن لە جۆرى خۆياندا، ئەوان بەھەشتى
ژيانن..

((ھاورپى راستەقىنە ۈك پەيۈەندىي نىۋان دەست و دىدە وايە، ئەگەر
دەست بئىشىت دىدە فرمىسك دەپىژىت، ئەگەر دىدە فرمىسك بىرپىژىت
دەست بۆي دەسپىتەۋە.))

ئەحمەد شوقەيرى

ئېلھامبەخشان

ئېلھامبەخش ئەو كەسەيە زۆرۈك لە بەربەستەكانى تېپەپاندوۋە و
 لە ژيانىدا پروبەپروۋى سەختىيەكان بوۋەتەۋە بۇ گەيشتن بە
 خەۋنەكەي، ئامانجەكەي، بۇ گەيشتن بە سەرکەۋتە
 سەرسامكەرەكەي.

پېۋىستە ئېلھامبەخشىك لە ژيانى ھەموو كەسىكدا ھەيىت، بۇ
 ئەۋەي، كە پروبەپروۋى سەختىيەكان دەيىتەۋە بېيىتە ھاندەرى و
 تاۋەكوو لە ژيانىدا دۋاي خوا و پېغەمبەرى خۆشەويستمان بېيىتە
 باشتىن نمونە بۇي.

ئامانج لەۋەي پېشەنگىكت لە ژياندا ھەيىت، بۇ ئەۋەيە پەرۋشى و
 پىداگريىت پى بېەخشىت بۇ گەيشتن بە و ئامانجەي دەتەۋىت، بەلام
 ئەمە ماناي ئەۋە نىيە تەۋاۋەك ئەو كەسە بىت، پېۋىستە لەسەرت
 تا رادەيەك تايىبەتمەندىي خۆت ھەيىت تا سەرکەۋتنى تايىبەت
 بەدەست بېيىت.

تەنيا ئەۋەندە يارمەتىي لى ۋەربگرە، كە پېۋىستە لە پېگەي
 گەيشتن بە خەۋنەكەت لەۋ پېگەيەي ئەۋ پروبەپروۋى ئەۋ سەختىيانە
 بوۋەتەۋە، كە لە گەيشتن بە ئامانجەكەي تىي پەپاندوۋن، تۇ

پاشماوهی پێگه که به نه خشه کیشانی خۆت بۆ ئامانجه که ت ته واو بکه
و ببه به پیشهنگ بۆ نه وانی دیکه.

((كوڤى ئوۋە بە دەتويست باوكت وابيت
بى نيازت دەكات لە سوپاسکردنى پەچەلەك
پەسەنايەتتى پەچەلەك بە كەلگى نايەت
ئوۋەى زمانپاك نەبىت و ئاكارى نەبىت
ئەو لاۋەى دەلەت ئوۋە منم
وەك ئەو لاۋە نىيە، كە دەلەت ئوۋە باوكم بوو))

عەلى كوڤى ئوۋە بوو تالەب

ماfi ئه وهف نېيه خراب سوود له هه ههه گانم وه ر بگرېشا

هه موومان نه وه ده زانين و بړوامان به وه هه يه كه سانېك هه ن
پېوېسته هه سته گانمان به رانبه ريان ده ربېرېن، به لام به داخه وه
هه نديكيان خراب سوودى لى وه رده گرن.

كاتېك هه سته گانمان ده رده ربېرېن ماناي نه وه نېيه ئېمه ته نيا
نېوه مان هه يه يان ناتوانين ده سته ردارتان بين، له بهر نه وه ده زانين
كه ي هه سته گانمان ده ربخه ين و كه نكيش بېشارينه وه، چاوه پړى
نه وه ش مه كه ن هه سته گانمان به رانبه رتان نه گورپيت..

نه مه ماناي نه وه نېيه هه موو وهك يه ك بن، به لى هه يه پړى
هه سته گانې به رانبه رده گرپيت، هه يه له گورپانې نه وه سته نه ده ترسپيت
وه وه ول ده دات پايان بگرپيت.

به لام دواچار هه سته گانت به گوړه ي پېوېست ده ربېره، تا دور
بكه وپته وه له هه موو نه وانه ي ده يانه وپت خراب سوودى لى وه ربگرن.

ناموژگاري: په شيمانې بو كاتى له ده سته چوو كاتى له ده سته چووت
زياد ده كات، كه واته هه ول بده له جياتى په شيمانې وازى لى به ينيت.

((ژيان همووی نه زموونه، تا نه زموونت زياتر بيت، نه وا باشته
بوت.))

پالف والدو ئيمرسون

له گرنگی خۆت کهم مه کهوه

به کورتی پێگهت یان که سایه تیت، تۆ خۆت ده توانیت له گرنگیت زیاد بکهیت یان که می بکهیت وه، هه میسه وا بپوانه خۆت، که ته واوی، به لام گرنگترین شت نه وه یه نه گاته له خۆباییبون.

هه میسه فیڕ به خاله نه رینییه کانی که سوکارت، هاورپیکانت، خویندنه کهت، ده سته که وته کانت لای هه مووان باس مه که له بهر نه وه ی له گرنگیان کهم ده که نه وه، سه رنجی خه لکیان بۆ پامه کیسه و هه ولّ بده به توانا کانت چاکیان بکهیت وه..

با له و زۆرانه بین، که شانازی به خۆیانه وه ده کهن و با نهنگی و هه له کانمان بکهینه هه لیك بۆ فیڕبوونی تازه، چونکه له کوتاییدا ژیانیش وانه یه که.

که سه نزیکه کانی ژیاوت مه که جیگه ی گالته پیکردنی که سانی تر، با هه میسه باسی تاییه تمه ندی و ده سته که وته کانیا بکهین تا وه کوو زیاتر بهرده وام بن، هه تا پتر دامینان بکهن، به لام هه ولّی چاککردنی خاله نه رینییه کانیا بیر نه چیت، وه لی به پێگه ی ئامۆژگاریی خوشه ویستانه، نه ک ئامۆژگاریی تیکشکینه رانه.

((گەشبینی ئەو برۆایەیه رێبەریت دەکات بۆ گەیشتن بە
دەستکەوتەکان، هیچ شتێک بەبێ ئومێد و متمانه بە پایان ناگات.))

میلین کیلەر

گەشنى سەر كەوئىن

لە دەوروپەرماندا زۆرىك لە كەسە سەر كەوتوو، ئىلھامبەخشەكان
 ھەن، كە لە پىناوى سەر كەوتىن و سەلماندى خوددا بارودۇخ و
 بەرپەستگەلىكىيان تىپەراندوو، كە ناكرىت وىنايان بگەيت.

دۇنيا بە ھەرچەندە پووبەپووى رىگريپەكان بووبىتەو، جا رىگريپى
 ماددى بووبىت، يان ساغلامى، يان ئەو كۆمەلگەيە تىپدا دەرىت،
 ئەوانەى بەو دۇخە يان سەختەر لەو دۇخەدا تىپەرپووبىن دەتوانن
 ئومىدت پى بىپەخشن و ھانت بدەن، كەواتە بەدواى گرىنگرىن
 كەسايەتپە سەر كەوتوو، كان بگەرى و گوى بۇ چىرۆكەكانيان رابگرە.
 پىويستە لەسەرت بزانىت پوانىت بۇ ئايندەى خوت چىپە و
 دەتەوئىت بىپىت بە چى.

باش بزانه لە گرىنگرىن ھەنگاۋەكانى بوونە كەسىكى سەر كەوتوو
 ئەوئە ديارى بگەيت بە كوى دەگەيت و چۆن دەگەيت؟

جارى بزانه بۇ كوى دەچىت و ئامانجىت چىپە، بۇ ئەوئەى لە ناختدا
 بىپىتە ھەستىكى مەزن!

كاتىك ئامانجىكت دەبىت ھەول بۇ بەدپەينانى دەدەيت، لەبەر ئەو
 ھەموو شتىك ئاسان دەبىت.

به هه موو توانایه کته وه هه ولّ بده، کاره کان به ئاوات خواستن
ئه نجام نادرین، به لکوو به ویست و کۆششکردن په رجوو (موعجیزه)
ده خولقینین، هیچ به هانه یه ک مه هینه وه، که ده بیته هوی له ده ستدانی
تواناکانت بۆ گه یشتن به وهی ده ته ویت.

هه موومان هه مان ژماره ی کاتمان هه یه، به لام هه مانه به
شاره زاییه وه مامه له ی تیدا ده کات و هه شه گه وره ترین بیانوی
ئه وه یه کاتی پیویستی نییه !

به جوانترین پێگه بگه به ئامانجه که ت، سه رکه وتنت له سه ر بنه مای
شکستی ئه وانی تر بنیات مه نی، به گوێره ی توانات هاوکاری خه لک به،
بۆ ئه وهی ئه و که سه بدۆزیته وه، که یارمه تیت ده دات، کاتیک له
پێگه ی سه رکه وتنت پیویستیت پیی ده بیت، لووتکه ی سه رکه وتن
جیگه ی هه مووانی لی ده بیته وه و هه موومان ده توانین پیی بگه یین،
به لام گرنگتر له وه پێگه ی گه یشتنه پیی و پارێزگاری لی کردنیه تی.

1-
(پالەوانان له هۆلەکانی پاهێنان دروست نابن، پالەوانان لەو شتە
قوولانەى ناخیان دروست دەبن ئەوانیش: ویست، خەون، پوانینه.))

محەمەد عەلى كەلى

سكالامه كها

يەككە لە و رېگەيانەى زۆرەك لە خەك دەيگرنە بەر سكالای
بەردەوامە.

ئەمەش يەككە لە گەرەتەرين ھۆكارەكانى شكستەينانمان!

تاقى بگەرە پۆژىك سكالالە ھىچ شتىك مەكە، ئەگەر لە كارىكدا
خراپەت بىنى، ھەزار ھۆكار ھەيە بۆ ئەو ھەي بە ئەرىنى بۆت بگەرپتەو
و بە شىوہەكى گشتى تىبىنى ئەو جياوازيە لە دەروونت و لەو
پۆژەتدا دەكەيت.

ئىمە ھەمىشە سكالالە سادەتەرين شتەكان دەكەين، لە بچوكتەرين
گۆرانكارى لە پلانى گەشت، لە سەختى رېگە، ئەگەر ھەموو كەسك
لە ئىمە تىبىنى ئەو بەكات دەزانىت ئەمە ھۆكارى ئالۆزى و توورەيە،
لەبەر ئەو ھەي ئاوەز (عەقل) مان بۆ تىپوانىن بۆ لايەنى ئەرىنى
کردووەتەو.

با ھەمىشە كاردانەو ھەمان ئەو بىت ئەمە خىرەكە لە لايەن خواوہ

﴿لەوانەيە شتىكتان لا ناخۆش بىت كەچى خىر لە ئەو دابىت﴾

ئەمە واقىعەكەيە، بەلام دواجار خوا ژيانمان بەرپۆو دەبات، ئەگەر
لە ناخوہ باوہ ھەمان دابىت خوا ئەو ھەي نووسيوہ و ھەر شتىك لە لايەن

خواوه بیټ خیری تیدایه بۆمان، تهنانهت نه گهر شتیکی زۆر ساده ش
 بیټ، نه وه هه ر خوودی خوی ده زانیټ له کویدا خیری بۆمان تیدایه و
 تیبینی نه و جیاوازییه ده که ین له قبولکردنی کاره کاندای، من سه بارهت
 به خۆم دلخۆشم و ده زانم خوا نه وه ی خراپه لیم دوور ده خاته وه.

((بىر كىرىش ۋە كەلىش بىر كەلىش، ئەۋكەت جىھاننىش دەۋر ئىت.))

تۆرمان ئىنسىنىت بىل

من كېم؟

ئايا دەزانىت تۆ كىيىت؟ ئايا دەزانىت تۆ لە كوئى ئەم جىهانە
گەرەيە دايت؟

پىويستە لەسەر ھەريەك لە ئىمە وەلامى ئەم پىرسىارە بزانىت،
ھەول دەدەين وەلامدانە وەكە قايلىكەر بىت بۆمان ئەوئەندەي
دەتوانىن..

با لە ئەمىرۆ وە لە پىناوى وەلامدانە وەي ئەو پىرسىارە كار بکەين،
كار بکەين بە وەي خوشمان دەوئىت، بە وەي خەونى پىو دەبينىن،
بە وەي دەمانەوئىت ئىمە ئەو دەبين و کەس ئەو بوونە وەمان بۆ ديارى
نەكات، كار بکە و چاوەرپى ھاندەر مەكە، تۆ ھاندەرى يەكەمى خوتى.
ھەبوونى ئىلھامى کارکردن پىويستە، ئىلھام دەتگەيەنئىتە ئەو وەي
دەتەوئىت.

بزانە ئەو وەلامدانە وەيە تەنيا لە پىناوى تۆدا نىيە، بەلکۆ لە
پىناوى داىك و باوكتە، لە پىناوى ھەموو ئەوانەيە ئومئىدى گەرەيان
پىتە، با وەلامەكەت بە جۆرىك بىت لە جىگە نيازباشى ئەواندا بىت.

((هه رگيز چه نديتتي ئه وهياشييه گرنگ نيهه، كه پيى ده پريت، مادام
رانا وه ستيت.))

په ندى چيني

بەبام

پەيامىڭ بۆ ھەموو ئەوانەى وا دەبينن بە بە ھەى خۆشەويستى كارى
دروست ئەنجام دەدرىت..

ھىوادارم قسەكە پىتان بگات و بگاتە ھەر دورىيەك، كە درۆيە!
پەيامىڭ بۆ تۆ، پىويستە بزانيٹ كەس ھاوشىوھى تۆ نىيە، پىتقىيە
بزانيٹ تۆ كەسىڭى ئاسايى نىٹ تا ھەندىڭ كەس بەدواى جىگرەوھى
تۆدا بگەرپن، بىروام پى بگە ئەوھى بەدواى جىگرەوھت گەرا ئەوھ
شايانى تۆ نىيە.

پەيامىڭ بۆ تۆ: ((كى خۆشى ئەويىت))، پىويستە سەرەتا
كەسوكارت خۆش بوىت، پىويستە رىزيان بگريت و پىزانيٹ بۆيان
ھەبىت و ھەر قسەيەك لەوانەوھ بوو ئەنجامى بەدەيت. بزانه ئەوھى
پىچەوانەى ئەوھى كرد، ئەوا ھىچ شتىڭ لە خۆشەويستى نازانيٹ
دەيەويىت ئەوھ بگات خۆى دلخۆش بگات، نەك ئەوھى تۆ دلخۆش
دەكات.

دىسان پەيامىڭ بۆ تۆ: ئەوھى كە لەگەلمان دەژىت مەكە بىيانوو بۆ
ئەوھى لەگەلمان ئەنجامى دەدەيت، مادام تۆ لەگەلمان دەژىت يارىي
بە ھەستى خۆمان ناكەين. ماناي ئەوھ نىيە ھەر شتىڭ بگريت راستە،

چونکه سنور ههیه و له تۆدا ئاوهز (عهقل) ههیه و پاست له ههله
جیا دهکاتهوه، ئاگادار به له کۆتاییدا به پوودا نهکهویت.

ئامۆزگار بېك له دله وه

شانازی به خیل و په چه له کتوه مه که، چونکه له سرکه وتنه کانت
زیاد ناکات.

به داخه وه په گه زپه رستی کومه لکه کانمانی ته نیوه، له مندالییه وه
له ناخماندا ده یچینن، من خیل کیم و تونا، من سهوودیم و تو هیچ
نیت و به مجوره...

نوهی ئایینه که مان و پیغه مبهری خوشه ویستمان فیری کردین له
بیرمان چووه ته وه، خوا هرچی تیگه یاندبووین بیرمان چووه ته وه.

خوای بهرز و بالا ده فهرموویت: ﴿به راستی به پرتزترینتان لای خوا
نوهیه زورتین له خواترسانی ه بیټ﴾

پیغه مبهر (سلاوی خوای له سه ریټ) فهرموویه تی: عه رب له
ناعه رب باشترنیه، سوورپیست له په شپیست باشترنیه مه گه رب
له خواترسان نه بیټ.

نه وشته چیه که نیشانی بدات په گه زپه رستی له نیوانماندا هیه؟
هیچ نایهت و فهرمووده یه کم نه بیینی بلټ: عه رب نزدیکتره له خوا یان
بیانی! دواچار هر که سیك له ئیمه به کرده وه کانی له خوا نزدیکه،
نه که به په چه له ک و نه ژادی.

با بە ئاشتى بژىن، چونكى مەموومان لە ئادەمەوە ئافرېندراوين و
ئەوېش لە خۆلەوەيە و كەس لە ئېمە لە زېر نە ئافرېندراوە ..

ئامۇزگارېم بۆتان:

كەس بە ھۆى خېزان يان رەگە زنامەيىەوە برېندار مەكە
شتېك مەخە ئەستۆى كەسانېك، كە چاككردنېان بە دەستى خۆيان
نېيە و لە بنەپرەتەوە نەنگى نېيە، بەلام كۆمەلگە كانمان برېاريان داوہ
مۆرى شورەييان پتوہ بنېن بى ھېچ ھۆكارېكى لۆژېكى.

ئامۇزگارېم بۆتان ئەى توېژى ستەملېكراو ئەوەيە گرنگى مەدەن
بەوہى خەلك دەيلېت.

لە ژيانقاندا كار بۆ خۆتان بكەن، ئتوہ لە كەسانى تر باشترن بە
سەر كەوتنقان، نەك بە ناسناوتان، خۆتان بسەلمېنن بە عەقلىيەتە
پۆشنېرېيەكەتان، بە دەستكەوتە جوانەكانتان، كار بۆ ئەوشتە بكەن
گرنگرېنە، كار بۆ پۆژى دوايېتان بكەن، كە ستەمى تېدا نېيە ..

ژبان به و جوره نېيما

ژيان به و جوره نېي، كه دته ویت، پيويسته له سهرت بجه نګيت
به و جوره ی خه و نت بينيوه و هيوات بو خواستووه، خه ونه كه ت به
همان شيوه ی پلانه كه ت نايه ته دی، چونكه ژيانه ئيترا!

پيويسته له سهرت بجه نګيت جا هه ركښه ك پووبه پووت بووه وه. له
كوټاييدا به وه دته توانيت خه ونه كانت بهيئيت ته دی، تو دته توانيت
بجه نګيت تا ده گه يته نه وه ی دته ویت.

پيگرييه كانمان له پووی سه ختييه وه جياوازن.. ده كريت پووبه پووی
په خنه يه كي برينداركه ر و تيكشكيڼه ر بينه وه، مهرج نيه
په خنه گر ه كه نه زان بيت يان په يوه ندييه كي شيواو به يه كه وه كوی
كرد بينه وه، به لكوو په نګه كه سيكي خاوه ن زانست و پووشنبيري
به رزييت و له نزيكترين كه سه كانمان بيت، به لام نه مه مانای نه وه نيه
په خنه كه راسته و پيويسته به دوايدا بچين!

به لي، پيويسته په خنه قبول بكه ين، به لام به شيوه يه كي دروست،
وريا به له وه ی بيته پيگرييه ك له به رده م گه يشتنت به نامانجه كه ت.

په خنه ی بنياتنه ر په خنه يه كه وات لي ناكات واز له خه ونه كه ت
بهيئيت، به لكوو كه ميك پيچكه كه ی ده گورپيت به ناراسته ی دروست.

به لام ره خنای پروخینه رنه وهیه وات لی دهکات واز له هه مووشتیک
بهینیت.

پیویسته له سهرت جیاوازی نیوانیان بزانی و به رهنکاری هه موو
نه و ریگریانه ببیته وه، که پروبه پروت ده بنه وه و بگه یته نه وه ی
خونت پیوه بینیه و شانازی به و سه رکه وتنه وه بگه یت.

((بە متمانەوہ بە ئاراستەى خەونەکەتدا برۆ و بەوجۆرە بژى، کە
وینای دەکەیت.))

مىنرى داڧىد سۆرۆو

به ئه مه نه گان

ئايا ده زانن دانىشتن له گه لياندا چەند چيژبه خشه ؟ له بهر ئه وهى
ئه وان مايه ي دلخوشيى دونيان.

هه ميشه گرنكى بدهن به دانىشتن له گه لياندا، ئه وان هه لگري
وانه گه ليكن له ژياندا، كه ناكريت له جگه له وانه وه بزانيين.

ئه وان به ئه زموونى زۆردا تيپه پيون وای لى کردوون ببه خاوهن
په ند، كه واته سوود له وه وه ربگره !

ئه گه ر ئيستا له گه لئدان، سوود له وه هه له وه ربگره، چونكه زۆريك له
خه ك هه ن هيواخوازن، كه سكالاي خه مه كانيان بکهن و له كاروبارى
ژيانياندا راويژ به كه سانيكى وه كوو باپيرانمان بکهن، كه خاوهنى په ند
و په روشى بن.

من داپيره به كم هه يه لييه وه فيرى ئه وه بووم، كه له هه يچ كه سيكى
تره وه فيرى نه بووم، فيرى كردم و ئامۆزگارى كردم و هه ميشه
ئامۆزگارييه كانى زۆر شتى بۆ راست کردوومه ته وه، ده سا خوايه ..
ته مه نى نه و ته مه نى هه موو ئه وانه ي وه ك ئه ون دريژ بکهيت و
دلخوشيان بکهيت، چونكه ئه وان له جيگه ي دايك و باوكن.

((له گه لئاندا نهرم و نيان بن، چونكه نه وان له سهرده ميكي تری
جيا له سهرده مي خويانن.))

بەئەنبا ئۆ

بەتەنیا تۆ دەتوانىت ئەو ۋە بىت كە ھەيت، بەتەنیا تۆ بېرىار دەدەيت
دەتەۋىت كى بىت.

بەتەنیا تۆ ھەلەكانت لە ئەستۆ دەگريت و بەتەنیا تۆ سوود لە
سەرکەوتنت ۋەردەگريت.

تۆى بېرىار لە ئايندەت دەدەيت، جگە لە تۆ كەس بە كارامەيىھەكانت
نازانىت،

بە دەستى خۆتە دەبىتە كەسىكى سەرکەوتتو ۋە يان شىكستخواردو.
لۆمەى ھەندىك بارودۆخ مەكە، كە تىيدا ژياۋىت لەبەر ئەۋەى
بوونەتە ھۆى سەرنەكەوتنت يان لە دەستچوونى خەۋنەكەت، بەلكور
بىيانكە بە يەكەمىن ھۆكارەكانى سەرکەوتنت!

بە ئاۋات و سەرکەوتنت ژيانىت بگۆرە، ئەگەر شىكست ھىئا ئەۋە
بېرىار دەدەيت شىكست بىمىنىت يان لە ژيانندا دەيسرپىتەۋە.

بزانە تۆ دەتوانىت ھەموو شتىك بىكەيت، تۆ كەسىكى گرنكى لەم
ژيانەدا، خۋاى بەرز و شىكۆدار ھەر مەۋقەيىكى بۆ ئامانجىك ئافراندوۋە،
لەبەر ئەۋە دەتوانىت گۆرپانكارى لە ژياندا بىكەيت ئەگەر شتىكى
سادەش بىت.

((ئەگەر بىرۈات وابوۋ تۆ زۆر لەۋە بچوۋكتريت بتوانيت جياۋازيەك
بەينيتە ئاراۋە، كەۋاتە ھەول بىدە لە تەنیشتى بۆقىك دابنیشيت))

پەندى ھىندى

خەلك دەمار گرە؟

خەلك ھەمووی دەمارى كەسەكان دەگرن، بەلام ئەم دەمارگرييان
مەكە بە ھەنگاوى يەكەمى شكستھيئانت، وا مەكە لەو ھەدا سەرکەوتوو
بن..

خەلك دەمارى كەسى سەرکەوتوو دەگرن تا واى لى بکەن خراپترين
كەسى لى دەربچيئت، پاشان دەليئن ئەو ھەيە ئاكار و ھەلسوكەوتى..
بزانە ئەوان تەنيا دەمارى كەسى سەرکەوتوو دەگرن، بۆيە
بەردەوام بە، چونكە تۆ داھيئەرى، ئەو كەسانە ناتوانن ئەو بکەن،
كە تۆ دەيكەيت، بەلام دەتوانن ھەك خۆيانت لى بکەن..
كەواتە ئاگادار بە!

پيغەمبەرى خوا (سلاوى خواى لەسەريئت) دەپروشت و پييان
دەوت شيئت، دەمارگر، سەرزەنشترارو، ئەو دەمارى نەدەگرتن،
بەلكوو زەردەخەنەى دەکرد و دەيگوت:

((خوایە لە نەتەو ھەكەم خۆش بە، چونكە ئەوان نازانن))

سەرکەوتوو بە و خۆت بسەلمیئە و ئەو پيگەيە بگرە بەر، كە
دەتەويئت و واى دەبينيت پيگەى سەرکەوتنە و ئيمەش شانازيت پيۆه
دەكەين.

((چيژی سەرکەوتن ئەوەیە زەردەخەنە بکەیت کاتیڤ پکابەرەکەت
چاوەپێ دەکات بگريت.))

ويليام شيكسپير

ئۆۋە گەورەن

ھەر كەسنىڭ بەرپرسىياريە تىيەكى گەورەى لە ئەستۇدایە، وەك
پەرۋەردە كۆردى برايان بەبى دايك يان باوك، يا بى ھەردووكيان.:

ئەگەر توانىتان ئەو كارە بگەن، ئەوا ئۆۋە كەسانى خاۋەن تواناى
بەرزىن، ھەستى باوكايەتى و دايكايەتتەن لە يەك كاتدا بەخشيۋە..

دەزانىن زۆر سەختە، چونكە تۆش پىۋىستىت بە سۆز و بايە خپىدان
ھەيە، پىتتفىت بە كەسنىڭ بەرپرسىياريە تىت ھەلگىرىت، بەلام پىۋىستە
بزانىت ئەم ماندوۋوبوونە بى بەرانبەر نارۋات، متمانەت بە خوا ھەبىت
بە شتى جوانتر بۆت قەرەبوو دەكاتەۋە.

ھەموومان ھىواخوازين ھەر خزمەتتىك ھەبىت پىشكەشتان بگەين،
بزانن ئۆۋە لە يادمانن و لە نزاكانمان لە بىرتان ناكەين، ئەۋەى ئىستا
ئەنجامى دەدەن كاريكى سانا نىيە، ئۆۋە گەورەن.

((مەمووان دەزانن قوربانیدان چییە، بەلام ھەیه قوربانیت بۆ دەدات
و ھەیه دەتکاتە قوربانى.))

جاكسون براون

قەناعەت ھەبىت

بەداخەوہ زۆرىك لە ئىمە ھەن قەناعەتیان نىيە و زۆرىنەیان لە
ژیانیاندا شکستیان ھىناوہ، کە ھۆکاری ئەوہش نەبوونی قەناعەت
بووہ...

چاوتىر نابىت و ھەمىشە ئاواتەخوانى زیاترە، پىویستە لەسەرمان
فیر بین بەوہ قەناعەت بەینىن، کە خوا پىی بەخشیوین. من مەبەستم
ئەوہ نىيە، کەس ویستی زیاتری نەبىت، بەلام گرنگترین شت ئەوہیە
نەگۆرپىت بۆ چاوتىر، وا بیر مەکەوہ خواوہنى ھىچ نیت تا ھەموو
ئەوہى ھەتە لە دەستی نەدەیت.

پىویستە لە خەونەکاندا بەقەناعەت بىت، دەزانى بۆچی؟ چونکە
ھەموو شتێک، کە خەونى پىوہ دەبینیت، پىویست ناکات بىتە دى..

قەسەکانم دژ نین لەگەڵ ئەوہى سەرەتا گۆتم، بەلام پىویستە لە
خەونەکانماندا قەناعەتمان ھەبىت، ھەر کەسێک خەونى جیاوازترى
لەوى دیکە ھەيە، خەونى ئەوانى تر پىویست ناکات بىتە خولیاى
من!

پەنگە زىانت بىتە خەونىک بۆ کەسێکى دیکە..

با فیّر بین تیّر بین له وهی خوی پیّ به خشیوین و سوپاسی بکهین،
له وانیه ژیان هه موو نه وه مان نه داتیّت، که ده مانه ویت، به لام
قه ناعهت هه موو ژیانمان پیّ ده به خشیّت.

((قه ناعه ت سامانیکه له ناوناچیت.))

عه لی کوپی نه بوو تالیب

بهلى ده توانىڭ

بهلى ده توانىت به ره و باشتىر بگۆردىت و ده توانىت باشتىر بىت.

ده توانىت هممو ئه وه ئه نجام بدهىت، كه خه ونى پئوه ده بىنىت،
ته نيا له سه رته بروت به وه سه ته ه بىت.

هممو خه ونىك ته نيا به سامان نايه ته دى و سامان هممو
خه ونه كانت ناهىنىته دى، به لكوو به خواست و سووربوونت ده توانىت
هممو خه ونه كانت به دى بهىنىت.

كهس له ئىمه به بى توانا له دايك نه بووه، هممو مان ده توانىن،
چونكه كردگارمان يه كه و هىچ شتىك له به ديهىنانى خه ونه كهت
پىگريت لى ناكات، ته نيا متمانه ت به خۆت ه بىت.

با پىشه نگىت و تىپروانىت به ره و كهسه سه ركه وتووه كان بىت،
بىانكه به ژىده رى ئىلهاىمت، دوور بكه وه له هممو كهسه
تىكشكاوه كان، چونكه ئه وان يه كه مىن كه سن وات لى ده كه ن خۆت به
ده سه وه بدهىت.

((ژيانمان ئەوھيە، كە ھزرەكانمان دروستى دەكات.))

ماركۆس ئۆريليۆس

وزه ک ئه رېښی

ښایا ده زانیت چه ند جوانه ! نه و به شیکې زور له زیانت و زیانی جگه
له توی گورپوه .

وهره با تاقی بکهینه وه ببینه سهرچاوه ی وزه ی نه رینی له
کومه لگه دا، به وه ده توانین به هیزیان بکهین، متمان به خوبوونیان زیاد
بکهین و دواچار هم کاره به باشی بومان ده که پټه وه .

ته نیا له سهرمانه ښاگاداریی ده وروبه رمان بکهینه وه له جوانی نه و
شانه ی نه نجامی ده دهن، شانازی به ده سته و ته گوره کانیانه وه
ده کهین، پییان بلین نه وان که سانی ښاسایی نین، چونکه نه وان مه زنن،
گوته یه کی جوان هه یه ده لیت:

کاتیک بی به رانه ر ده به خشیت، بی پیشبینی کردن پټ
ده به خشریت، چه ند ده توانین با ببه خشین.. با نه وه ببه خشین، که
هز ده کهین پیمان ببه خشریت.

کاتیک شتیکی جوان له نه وانی تر به دی ده کهین، پییان بلین..
ساتیک له کات ده بات تا پییان بلیت،

به لام په نکه به دریژیی زیان له که لیاندا به رده وام بیت.

لە كۆتاييدا ئەرپنى بە و بىرت بىت كەمىك لە گە شىبىنى

ھەزار پىگەت بەرەو بەختە وەرى بۆ دەكاتە وە.

((سه بارهت به من، من گه شبینم، له شتیکی تری جگه له گه شبینی
سوودیکم به دی نه کرد، که بۆم بگه پیتته وه.))

وینستۆن چارچل

پۆژىك دېت

پۆژىك دېت سەركەوتنە كانمان دەبينىن، ھەموو ئەوانەى
دەورو بەرمان پېرۆزبايمان لى دەكەن.

چاودەدەينە زەردەخەنەى شانازىيان بە ئىمەوہ..

پۆژىك دېت ئەنجامى ھەموو ماندووبوونە كانمان دەبينىن، ئەوہى
چاندوومانە دەيدوورينەوہ، دەزانين ھەموو خولەكىك، كە لە
ماندووبووندا پۆيشتووہ و سەخترين كاتەكانى بېرکردنەوہمان
تېپەپيوہ و لە خەونەوہ بۆ كاتوار (واقيع) گۆرا!

پۆژىك دېت شانازى بە ھەموو ئەو سەختيانەوہ دەكەيت، كە پييدا
پۆيشتوويت بە ھەموو ساتىكى ئالۆزى و دلەپاوكى و ترسەوہ، زۆر
شانازى بە خۆت دەكەيت بە تېپەپاندنى ئەوانە.

خۆت بە دەستەوہ مەدە، ھەموو شتىكى دەورو بەرت بەوجۆرە
دەبىت، كە دەتەوئت، خەون ببينە و پامەوہستە!

بەلكو بەردەوام بە، پۆژىك دېت چاوت لە خوشيدا فرميسك
دەپيژىت و ھەموو يادگاربيە ناخوشەكان دەشاريئەوہ و وەك ئەوہى
نەبووين، دەلييت كاريكى سادە نەبوو، بەلام ئەنجام دا!

((خه ونه خو شه کان به نه بوونی سه ختییه کان نایه نه دی، به لکورو به
ریکنه خستنیان نایه نه دی.))

میلین کیله ر

ھەلمەچۇ

لەسەرخۆيى و ئارامى و زەينىپوونى لە بنچىنەكانى بىرپاردانى
دروستن، پەلەكردن تىياندان جگە لە پەشىمانى ھىچى تىرى لى
ناكەوئەو...

پىويستە ھەموومان بزانين ئەو كاتانەى بى ئاگاداركدنەوھى
پىشوخەخت دىن چۆن مامەلەيان تىدا بگەين، پىويستە بە ھىكمەتى
زىاترەوھە مامەلەى تىدا بگەين، چونكە ھەموو ئەو بىرپارانەى بىرى لى
دەكەينەوھە راست نين!

بەلى دەزانم ھەندىك شت كە پووبەپوومان دەبىتەوھە زۆر سەختە،
بەرگەگرتنى قورسە، بەلام مەپووخى، بەلكوو بەھىز بە، ھەرچەندە
دەكرىت كاريگەرى لەسەرت ھەبىت.

لە كۆتايىدا ھەموو ئەوھى پوو دەدات تاقىكدنەوھى خوايە،
پىويستە باوھەپمان بەوھەبىت خوا باشتىرمان بۆ دەنووسىت.

نامۇزگارى: پىش ئەوھى بە ھەر بىرۆكەيەك ھەلبچىت، بەر لەوھى
پەنا بۆ ھەر كەسىك بەرىت!

بۇ بۆلەك بەدەيھەنەرت، بۇ كىنوسىيىتى ۋا دەژىيىت، ئەۋلە
دايىكت بەسۆزترە ۋە ھەموو شتېك بە دەستى ئەۋە.

((کاتگه لیکی به به ما له ژیا نی مه موو مروښکدا هه یه، که تییا ندا بریار
له ناینده یان ده ده ن به سه رکه وتن بیت یان شکست.. مافمان نییه
سه رزه نشتی به خت یان پیگه بی به ها که مان بکه یین، به لکوو پیویسته
سه رزه نشتی خودی خو مان بکه یین.))

ویلیام شیکسپیر

ھەموو شىئىك دەپت

پىۋىستە دۇنيا بىت ھەموو شىئىك ئەگەرى پۈۋدانى ھەيە و مەھالە
ھېچ شىئىك كاتىكى زۆر درىژە بىكىشىت.

باۋەرمان وايە ھەموو شىئىك دەكرىت يەكەمىن ھەنگاۋەكانى
سەرکەۋتن بىت و پاشان كاتى گونجاو بۆ ۋەدىھىنانى دىت..

ژىانت پىشت بە رادەي متمانەبەخۇبوونت دەبەستىت
تەنیا سوور بە لەسەرى و متمانەت ھەبىت دەتوانىت بەدى بەيىت.
ئەگەر بىرۋات ۋا بوۋە ژىانت و توانات سنووردان، زۆر داۋاي لىبوردن
لە خوت بىكە، كە نەتۋانىۋە شىئىك لە ژىانت بگۆرىت، لە دەرەۋەي
سندۇقكە بىر بىكەۋە!

تەنانت ئەگەر شىئىكت بەدى ھىنا، دەبىنىت تۆ جىاۋازىيەكى
گەرەت ھىناۋەتە ئاراۋە بەۋەي تۆ بە جۆرىك ھەنگاۋت ناۋە پىشتەر
بەۋشىۋەيە نەژىاۋىت.

داواى لىخۆشبوون له و پىژمه گوناھهت بکه، که به رانبه ر به ديهينه رت
کردوته، چونکه خوا له سزادان په له نه کات و ميه ره بانى نه و له پيش
توره بوونى به وه يه.

پيغه مبه رى خوا (سلاوى خواى له سه رييت) ده فهرمو ویت: (هه موو
نه وهى ئاده م گونا ه ده که ن و با شترين گونا ه باران نه وان نه تۆ به
ده که ن.)

((ههولّ مهده مروڤيكي خاوهن سهركهوتن بيت، بهلگوو ههولّ بده
مروڤيكي خاوهن بهها بيت.))

نهلبيرت نهشتاين

نا ئوانىت

نا ئوانىت خۆشەويستى ھەموو خەلگ بە دەست بەيىت، چونكە
ھەندىك خەلگ تەنانەت خۆشيان خۆش ناوئىت!

خەلگ لە بارەى ھەموو بارودۆخىكى تۆۋە قسە دەكەن، سەركەويت
رەخنەت لى دەگرن، شىكست بەيىت تىكتە شىكىنن..

ئەگەر ھىچىش نەكەيت ديسان قسە دەكەن بەۋەى ھىچ گرنگىيەكت
لە ژياندا نىيە.

پازىبوونى خەلگى ئامانجىكە نايەتە دى، تەنانەت ئەگەر سووريش
بىت لە سەر بە دەستەيىنانى، سەير دەكەيت وا ژيانى پۆشتوۋە ۋ ھىچ
شىتكت نەكردوۋە بۆت بنوسرىت. ھەموۋى ئەۋەى لە سەرتە بەدۋاى
ئەۋەدا بچىت، كە خۆشت دەۋىت ۋ ئەۋەى ۋاى دەيىت بۆت
گونجاۋە..

ئەۋەى پىۋىستە پازى بىت تۆى، نەك ئەۋانى تر، تەنيا دلىيا بە
لەۋەى مامەلەى دروست لەگەل ھەندىك لە دابونەرىتەكاندا بىكەيت، تا
سەركەوتوۋ جياۋاز بىت ۋ گرنگتر ئەۋەى خۆت بىت، نەبىتە كۆپىي
جگە لە خۆت.

((گه وره ترين ههست له ژياندا نه وه يه شتيك به دهست بهينيت، كه
نه واني تر له باره يه وه ده يانوت مه حاله))

واين واير

((من بايه خ به هه موو نه وانه ده دهم، كه پييان ده وتم نا، له بهر نه وه ي
به هو ي نه وانه وه به ته نيا خو م نه نجام داوه.))

نه لبيرت نه نشتاين

ئېمە لەسەر خەق نېن

ئايا دەزانن گەرەتەن ھەلە دەیکەین ئەو ھەمە ئەخۆشی لای
 کەسێک دروست دەکەین و وای لێ دەکەین بپروا بەو بەکات، کە ژيانى
 گۆتايى دیت. ئیتر ناتوانیت وەك ھەر کەسێکی تری ئاسایی بژیت.

نازانم لەسەر خەقم یا نا! بەلام بپروام وایە و تەواو دڵنیام ھەندیک
 لە ئەخۆشانى دەروونی دەتوانن باشتر بن، بەلام لەبەر ئەو ھەمە ئێمە
 وایان لێ دەکەین بپروا بکەن ئەوان ناتوانن ژيان تەواو بکەن، بۆیە
 ئەخۆشییەکیان زیاد دەکات، کاتێک ھەست دەکەن وەك ئەوانی تر
 دەتوانن ئەو بە دەست بھێنن کە دەیانەوێت، ئەمە وایان لێ دەکات
 بارودۆخیان باشتر بێت و بۆیان دەبێتە خواست و ئامانجێک ھەول بۆ
 بەدبەختی دەدەن، یارمەتییان دەدات لەسەر پووبەپووبوونەو ھەم ئەو
 ژیانەى تێیدا دەژین.

با ھەستی خۆشەویستی ژيانێکی جوانیان لا دروست بکەین بە
 پێکخستنی گەشتێکی خۆش، کە سەرکێشی زۆری تێدا بێت تا
 بەشدارییان پێ بکەین.. چەند ئاواتەخوایم ئەم ھەستە پێشکەش بە
 کەسێکی خۆشەویستم بکەم!

وای لێ بکەم خاوەنى خولیا و خەونگەلیک بێت، کە پێیان بەکات.

((كهس بىؑ توانا نييه؁ به لآم ئه وه كوّمه لگه يه ريگرى لى ده كات.))

نه حمه د شوقه يري

نېشتمان

گوره ترين شانازی ئیستا هستی پی بکهین نهو هیه ناوی
 سعور دیه مان هه لگرتووه، نهو دهوله تهی بۆ هه مووان سه لماندوویه تی
 ده توانیت نهو بکات، که دهیه ویت، هیچ بوونه وهریک بۆی نییه دهست
 له کاروباری وهریدات.

ولاته کهم، متمانهی ته واوم هیه هه موومان به رانبهر هه ر که سیک
 دهو هسینه وه، که دهیه ویت زیانت پی بکهیه نیت، متمانهی ته واوم
 هیه به بهرده وامی له پیڅاوت دهجه نگی.

پاشامان، خوږاگر و خاوهن ویست، خودان چاکه و بهخشش،
 سوپاسگوزاری تۆین، له سه ره رچی جوانه و شایسته یه پیشکه شمان
 ده که یت، هه موو که له کهت به یه که دهنگ له ژیر ئالا که ماندا دووپاتی
 ده که نه وه: که وره م، بیستمان و گوږپرایه لاین.

جینشین پاشامان، له که ل هه ره و پیشچوونیکی تۆم، که تۆ
 ده ته ویت، متمانه م هیه هه مووان له که لته ده بن. هه موو دژی هه ر
 ئیره ییبه ریک دهستینه وه، باش بزانه ئیمه نه و په ری متمانه مان پیته،
 به برپاره کانت، به کرداره کانت.

هه روه ها پشتیوانین بۆ هه ر گوڤتار و کرداریک ده یکه یت، ته نیا
 له سه رته بجه نگیت و ئیمه هه میشه له که لته ن.

له پیناوی ئەم نیشتمانە..

به بهرزایی ئاسمان شادمان به، چونکه ئێمه لهگه‌ڵتین و
شهرمه‌زارت ناکه‌ین ئە‌ی سه‌رکرده‌ی ئیلهام به‌خش..

((ئىمە شەرخواز نىن، بەلام ئەگەر تەپلى شەپ لىدرا، ئىمە ئامادەين
بۆ شەپ.))

مىر سعوود فەيسەل

خاوەن شوپن دەست بە

چەند جوانە لای ھەر کەسیک، کە پێی دەگەیت شتێک جێ بەیلت

و

بۆ خۆت بیکەیتە بیرە وەریبەکی جوان!

شوپن دەست، هیچ نییە جگە لە پەنجەمۆری تۆ، بۆ گۆرپینی
بیرکردنە وە ی ھەندێک کەس و چاندنی ئومێد لە ناخیاندا، بەرھەم ئەو
شتە مەزنە یە یارمەتی ئەوانی تری پێ دەدەیت.

زۆریک لە ژيانماندا ھەن بەرھەمیان ھەبوو، لەوانە مامۆستا مەھا
حەقبانی..

ئەم ئەو ئافرەتە یە بێ بەرانبەر ئامۆژگاری و زانیاری پێشکەش
کردوون تا باشتەر بمانبێنێت، ئەو کەسیکە لە ھەموو کەسیکدا
سووربوون و خەونیکی نوێی زیندوو کردوووەتەو.

ئەو مەوێکە تەنیا بە ئەنجامدانی ئەرکەکە، کە مامۆستای
زانکۆیە، وازناھێنێت.

((ئىمە بۇ مانەۋە بەدى نەھىتراۋىن، با شوۋىن دەستىكى جوان بۇ
گيانمان بەجى ۋەھىلەن ياد بىكرىتەۋە، با ۋەك باران بىن لە ھەر كۆي
بىت بۇي گونجاۋە.))

یو تو

((بە نموونە بۆ ئەو شتە دەتەوئیت ببینیت لە جیهاندا بلاو
دەبیتهوه.))

ئەلبیڕت ئەنشتاین

((پۆژانیکی خوش بۆ خۆت بسازینە، چاوەڕپی جوانیی پۆژەکانت لە
کەس مەکە.))

جوبران خەلیل جوبران

((هزارترین کهس نه و کهسه نییه، که نه توانیت سامان به یه که وه
بنیت، به لگوو که سیکه نه توانیت خه ونی هه بی.))

لئقید

((نه گهر به ربه سته کان نه بن، پاله وانیه تییه کانیش نابن.))

توپرا وینفری

((له جوانترین قهره بوو کړدنه وه کانی ژيان نه وه يه ناتوانين يارمه تیی
که سیکي تر بده ين، بی نه وه ی یارمه تیی خو مان بده ين.))

پالف والدو نیمرسون

((شیتي نه وه يه هه مان شت دوا به دوا ی یه ک نه نجام بده يت و چاوه پړی
نه نجامی جیاواز بیت.))

نه لپیړت نه نشتاين

((ئىمه ھەمىشە ھەول دەدەين كارەكان وا پاقە بکەين بەوجۆرەى
دەمانەوئىت، نەك بەوشىۆەيەى خۆى ھەيە.))

پاولۆ كۆيلۆ

((سوپاسگوزار بە بەرانبەر ھەر شتىك لە ژيانندا دەپوات، لەبەر ئەوەى
ھەر شتىك، كە پوو دەدات لە لاين خواوہ ئاماژەيەكى بۆ تۆ
لەخۆگرتووە.))

جەلالەددین رۆمى

((ئەگەر تۈانیت پېگەيەكى بى بەربەست بدۆزیتەو، ئەو بە
ئەگەرىكى زۆرەو ناتگەيەنیتە هیچ جیگەيەك.))

فرانك كلارك

((لە كەسە نەرىنییەكان دور بکەو، ئەوان بۆ ھەموو چارەيەك
گرفتیکيان پيە.))

ئەلبېرت ئەنشتاين

((پيويسته نه وه بزانيت تو كه سيكي دانسقه ي بي هاوتاي له م
جيهانه دا.))

واين داير

((كاري مروڤه سهيره، كار بو دونيا ده كه ن و بي كار كردن تييدا پوذي
ده درين، كار بو پوذي دوايي ناكه ن، كه هيچيان پي نابه خشريت ته نيا
به كرده وه كانيان نه بيت.))

خاليدى كوپى سه فوان

((ئەگەر رابردوو شایانی قسەکردن نییە، با ئایندەیک بانیات بنیین
شایستە ی گێڕانەوێ بیت.))

نەجیب مەحفوز

((بەھێزەکان ئەوانە نین ھەمیشە دەبەنەو، بەھێزەکان ئەوانە نە
کاتی دۆرانیان کۆڵ نادەن.))

محەممەد عەلی کلائی

((له ژياندا نه گهر له ليداني يه که مه وه فير نه بوويت، که واته شاياني
ليداني دووهميت.))

مارتن لوسه ر کينگ

خۆت به

خۆت به، وا به كه دهتهوێت وا بیت، وا به وهك نهوهی دهیبینیت
نه مه پیویسته وا بیت، بهو جوړه ی تو پیی پازیت.

نه له شیانې خۆت كه م بكه وه نه له توانای خۆت، بزانه تو دهتوانیت
زیاتر نه نجام بدهیت، ته نیا هه لیک به خۆت بده بۆ كردنی کاریکی
نه سته م..

((خۆت به كۆپی جگه له خۆت مه به))

لیږه دا له كتیبه كه م دا هه موو هه سته كانم له نووسیندا له باره ی
دلته نگي، شادی، دلنیا یی، په شیمانې .. ده خویننه وه. هه ولم داوه
نه وه تان پی پابگه یه نم، چۆن له و شتانه ی پوویه پووم بوونه وه
فیږیووم، نه مه مانای نه وه نییه پږگه كه م پاسترینه، به لام له گه ل
نه وه شدا پږگه كه م پاسته.

بىلاۋىكرامكانى ناۋمىندى رەھى

ر.ن	ناۋى كىتەپ	ناۋى ناۋمىندى
۱	ئىسلام يان ئىلھاد	و/ ئىمىن ئاكر
۲	خۇدائى بىر بىكمۇ	سەبىھى سەئىد
۳	دېرى نامەكان	ئەمىنە مەھمۇد
۴	كەبى كەفرۇش	ھىندى سەئىد
۵	ھونەرى جەمگ	ن/ سون تىزۇ و/ نىياز مەستى
۶	بىيانۇ	ھن/ رۇزىمىرى بۇردىر و/ مەھمۇد جەمىل ئەلى
۷	عاشقانە دىم	زەمىن ئاكرى
۸	چىرۇكى رەھىتە ئالكان	مەھمۇد كەرىم خاجى
۹	ناھا دەكرى خۇن درووست بىكرى؟	ئەھمەد مەھمۇد ئەمىن
۱۰	بوختەمەك لە زىياننامە زانا و بىلاۋىكانى كورد	زەمىن ئاكرى
۱۱	ستىف جۇبىز كى بوو؟	ن/ پام پۇئا جىك و مەگ بىلەنسۇ و/ رەھمەت جەمىل
۱۲	بەختەمەرتىن ئاھەت لە جىھاندا	ن/ عائىش ئاكرى و/ نىياز مەستى
۱۳	بوختەمەك لە زىيان نامە كۆرى خوسىن (زەن) (ئەبلىن)	ئەبلىن مەھمۇد
۱۴	ماھى نوورەن	ھىندى سەئىد
۱۵	ئەبلىن نامەسىنى ئىشەنچى (قۇتايكانە كەلامى و فەلسەفە بىكمۇ)	ئەبلىن مەھمۇد
۱۶	ئەمەككى قەمەردىن	ن/ د. ئىمىن ئاكر و/ دەمىن ئاكرى
۱۷	۱۰۱ كۆدى بىر بىرۇسا	ن/ جىھاد ئاكرى و/ ئەھمەد جەمىل مەھمۇد
۱۸	ھىكەت سانا	خ. مەھمۇد رەھىم

نیاز مهستی		
م. جاسم کهرکووکی	لا بردنی گومانه کان له سهر ئاهه ننگیران به بۆنه ی	۱۹
ن/ محمد سعید رمضان البوطی و/ محمەد مهلا سعدالدین	لا یاتیه الباطل	۲۰
رەوهند حکیم	۱۰۱ چیرۆکی سهرسور هینەر	۲۱
ن/ نه شریف عوسمان و/ نه یاد فهیمی	نامۆزگاری باوکیك بۆ پۆله که ی	۲۲
ن/ محمد سعید رمضان البوطی و/ عومەر ریشاوی	تاوانه دهروونییه کان	۲۳
ن/ عبدالله الغلوث و/ موحسین ئەمین	به یانی جوانتر ده بیئت	۲۴
ن/ کهریم شازەلی و/ نیچیروان جاسم وهلی	گه وره بژی	۲۵
ن/ کهریم شازەلی و/ هندرین هه ژار	په رومرده ی ژیرانه	۲۶
ن/ محی الدین ابن عربی و/ یاد نوورسی- بوشرا خۆرانی	دره ختی گهردوون	۲۷
ئه حمەد محمد سعید	ژیانه وهی دلەکان	۲۸
ن/ محمد سعید رمضان البوطی و/ عومەر ریشاوی	پێبازیکی په رومرده یی تاقانه له قورئاندا	۲۹
ن/ برایان تریسی و/ داستان شریف	بیرکردنه و مت بگۆره ژیا نیت بگۆره	۳۰
ن/ یاسر عبدالکریم بکار و/ رەوهند حکیم	۱۰ خال پێشچوونه زانکۆ	۳۱
ن/ عەلی تەنتاوی و/ دیار ئیبراهیم سەنگەسەری	چیرۆکهکانی ژیا ن	۳۲
نه هرو چهرجیس	زمانی دووهم	۳۳
ن/ موسته فا حوسنی و/ به سام مه حمود	سلاوت لی بی نه ی پێغه مبهری خوا	۳۴

بابان عەلى مەحمود	فېربوونى فەرەنسى	۳۵
نەحمەد گول	فەرەنگى دەرمان	۳۶
زامدار قادىرى	دوايىن پىياۋى نەندەلووس	۳۷
ن/ عەلى تەنتاۋى و/ نەياد فەھمى	لەگەل خەلگدا	۳۸
ن/ محمد سعيد رمضان البوطى و/ عومەر نەحمەد نىزامى	مروڧ و دادپەرەمى خودا لە زەويدا	۳۹
كۆساران نەحمەد	نزاكانى مەولانا	۴۰
ن/ محمد سعيد رمضان البوطى و/ نەحمەد تەھاۋى	رەۋشتى گەتوگۇ لە قورئانى پىرۇزدا	۴۱
ن/ عەتتار نەيشاپورى و/ كۆساران نەحمەد	يادى پىياۋچاكان	۴۲
ن/ جىھاد التريانى و/ نەحمەد حەمەد مەنتك	۱۰۱ كۆدى ئارىۋس	۴۳
ن/ محمد سعيد رمضان البوطى و/ ديار ئىبراھىم سەنگەسەرى	ئەوروپا لە تەكنەلۇزىاۋە بەرەۋ رۇحانىيەت	۴۴
ن/ غولامپىزا سەۋالونى و/ مەھدى عەبدوللا	پەندەگاتى سەعدى	۴۵
ن/ د. مەنۇچەر دانش پىزۇھ و/ مەھدى عەبدوللا	سەعدى (شاعىرى عىشق و ژيان)	۴۶
جووتيار قارەمان	خالبەندى	۴۷
ن/ شىخ عبدالقادر گەيلانى و/ عبدالرحمن محمد امين	رېساكانى بەكارھىنانى بە نووسىندا	۴۸
ن: سەئىد نوبان و: نەياد فەھمى	جلاء خاطر بە كوردى	۴۹
ن: د. ئىھاب ھەكرى و: مەحمود ياسىن	ھىزىيى بەختەۋەرى	۵۰
ن: ژان توۋلى و: ھەدىيە عەلى	شەقامى سەركەۋتن	۵۱
	دوكانى خۇكۇزى	

خۆت به

ن: كه ريم كاكه	ماچى يه كه م	۵۲
ن: مسته فا مه ستوور و: بيژن توفيق	رووى نازمىنى خودا ماچ كه	۵۳
ن: وه سيم يوسف و: كامهران عومەر	دەرگاكانى ميه ره بانى	۵۴
زامدار قادرى	مورىدى جه زمرتى په روانه م	۵۵
ن: له ميا ئيبراهيم هومەيل و: نيچيروان جاسم وهلى	خۆت به	۵۶

خۆت بە

خۆت بە، وا بە کە دەتەوئیت وا بیت، وا بە وەک
ئەووی دەییینیت ئەمە پئویستە واییت، بەو
جۆرە تۆ پئی رازیت.

نە لە شیانێ خۆت کەم بکەو نە لە توانای
خۆت، بزانه تۆ دەتوانیت زیاتر ئەنجام بدەیت،
تەنیا هەلیک بە خۆت بدە بۆ کردنی کاریکی
ئەستەم..

((خۆت بە کوپی جگە لە خۆت مەبە))

لێرەدا لە کتێبە کەمدا هەموو هەستەکانم لە
نووسیندا لە بارەى دلتەنگی، شادی، دلتیایی،
پەشیمانی.. دەخویننەو. هەولم داووە ئەوەتان پێ
رابگەیهنم، چون لەو شتانەى رووبەر و بوونەو
فیربووم، ئەمە مانای ئەوە نییە پێگە کەم
راستترینە، بەلام لە گەل ئەوەشدا پێگە کەم راستە.

Cover Design: Bassam Mahmoud (@bassamart10)

1234567890

هەولێر، بازاری رۆنشلییری، تەلیشت پارێزگا

+964 750 406 6674

لاوێندی رەها Nawandi Raha

